

Allemansrätten

Du får gå, jogga och cykla fritt i skog och mark, så länge du inte orsakar skada. Att ta vägen över en annans tomt är inte tillåtet, det kan betraktas som hemfridsbrott.

Det är tillåtet att tälta i naturen så länge du inte stör eller förstör, men vill du tälta längre än en natt, om ni är en stor grupp eller om du vill tälta i närheten av ett boningshus bör du fråga markägaren om lov.

Att göra upp en lägereld går bra, men det är förbjudet att elda när det är torrt och finns risk för att brand kan sprida sig. Små fältkök får däremot alltid användas. Elda på en säker plats och aldrig direkt på klipp hållar. Hällarna spricker lätt sönder, en skada som inte går att reparera.

Du får plocka grenar, kottar och pinnar på marken som bränsle till elden, men ingenting från levande träd.

Hundar måste hållas kopplade i naturen mellan 1 mars och 20 augusti. Då är djurlivet som känsligast och många djur har sina ungar.

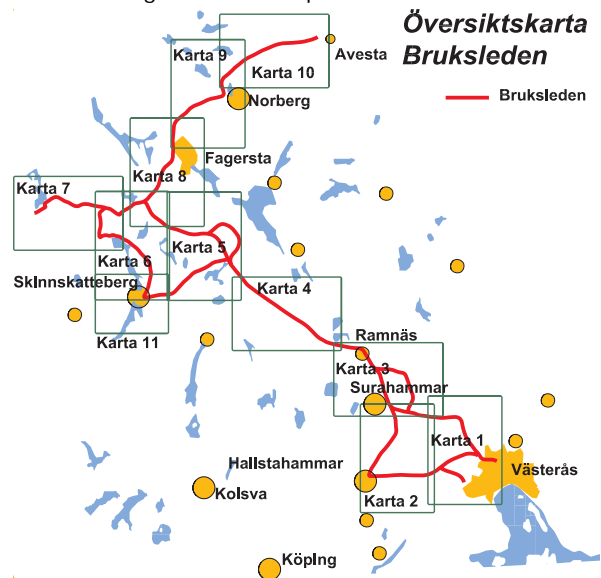
Att rida i skog och mark ingår i allemansrätten, men det är bara tillåtet om du inte orsakar någon skada. Särskilt under vår och höst då marken är blöt och mjuk gäller det att välja rätt väg. Att rida på vandringsleder och andra iordninggjorda stigar är inte att rekommendera då de upprättats för att ta sig fram till fots.

Lämna inte kvar något skräp i naturen! Både djur och människor kan skada sig på krossat glas, kapsyler, plastpåsar och rostiga burkar. Dessutom förstör det upplevelsen för nästa person som kommer till platsen.

Broschyren är framtagen inom ett projekt där statliga bidrag till lokala och kommunala naturvårdsprojekt är medfinansier för genomförandet.

Bruksleden

Genom Västmanland, från Västerås i söder till Avesta och Malingsbo i norr, sträcker sig Bruksleden. Från Mälardalens slätter kan du vandra norrut in i Bergslagens djupa skogar och böljande terräng. Leden passerar ett omväxlande natur- och kulturlandskap där små brukssamhällen med spännande historia och många sevärdheter utgör ett karaktéristiskt inslag. Skogsterräng blandas med blomstrande ängsmarker, ödsliga myrar, glittrande sjöar och kalkrika områden med spännande växtlighet. Flera större vattendrag, som Kolbäcksån med Strömsholms kanal, korsar också genom landskapet.

Etapper

Bruksleden är 25 mil lång och indelad i 27 etapper med varierande längd. De flesta börjar och slutar vid en rastplats med vindskydd eller en raststuga. I skogen är leden markerad med orange färg på träd och stolpar.

Vatten och ved

Vattenkällor finns på några ställen längs leden. Vattenkvaliteten i dessa källor kontrolleras inte. Därför är de inte utmärkta på kartorna och det rekommenderas att du bär med dig eget vatten. Ved finns i allmänhet inte utlagd vid vindskydd och raststugor.

Ansvar

Ansvarig för Bruksleden är de kommuner leden passerar, Västerås, Hallstahammar, Surahammar, Skinnskatteberg, Fagersta och Norberg. Kontakta: info@bruksleden.se

www.bruksleden.se

Bruksleden Etapp 14

N Morsjön - Högbyn 11 km

2006

Etappbeskrivning

Etapp nr 14 går genom skogsterräng, mestadels på lättvandrade stigar. Sträckan mellan Morbyn och Högbyn är ganska kuperad.

Etappen startar vid rastplatsen norra Morsjön. Här ligger ett vindskydd i en skogsbacke som sluttar ner mot sjön. Första kilometern vandrar du längs en liten skogsväg. Vid vägens slut fortsätter leden på stigar, genom ganska tät skog, och över berghällar.

Efter ett tag når du en liten höjd varifrån du har utsikt över det vackra området runt sjön Dödtjärnen. Du vandrar på spänger i kanten av sjön som omges av vidsträckt våtmarker. Därefter följer en lättvandrad stig fram till Morbyn på andra sidan väg 68. Genom Morbyn går du på en liten grusväg förbi gårdar och fårhagar. Efter ett tag viker leden av till höger och snart börjar en långsträckt stigning upp på Abbotjärnsberget. På bergets andra sida ligger Abbotjärn som är en populär fiskesjö där man fiskar regnbåge och öring. Runt sjön finns spänger, leder, eld- och rastplatser.

Etappens sista 1,5 km, från Abbotjärn och fram till Högbyn vandrar du längs en bred och mycket lättgången stig. Högbyn är en vintersportanläggning med ca 10 nedfarter, längdskidspår, camping och många andra aktiviteter.

Rastplatser

Vid etappens startpunkt vid norra Morsjön finns ett vindskydd med eldstad och TC. Vindskyddet ligger längs en liten skogsväg ovanför sjön. Här finns även plats att slå upp några tält. Vid sjön, en bit från vindskyddet, finns en badplats.

Vindskyddet vid norra Morsjön

Kommunikationer

Vid Morbyn stannar buss nr 500 som du kan åka mot Fagersta – Norberg - Avesta eller Skinnskatteberg - Köping. Bussen går flera gånger om dagen, även på helgerna.

Vid Högbyn finns gott om plats att parkera.

Information om bussar finns på Västmanlands lokaltrafiks hemsida: www.vl.se. Du kan även ringa trafikupplysningen: 0774 - 410 410

Information om tågtrafiken hittar du på www.tagibergslagen.se

Annat boende

Vid Högbyns vintersportanläggning finns en camping som även har öppet under sommaren. Från campingen har man fin utsikt över landskapet nedanför.

Kartor

Bruksledens delkarta nr 8 täcker aktuell etapp. Utöver den kan du använda Lantmäteriets terrängkarta 11F NO Lindesberg i skala 1:50 000. Etappens startpunkt vid norra Morsjön ligger precis i skarven till kartbladet 11G NV Västerås.

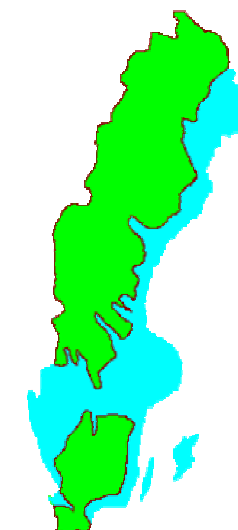
www.bruksleden.se

Högbyn

Högbyn är känt som ett vintersportcentrum med ett flertal skidliftar och spår för längdåkning. Berget når ca 240 m ö h. Genom att området ligger ovanför högsta kustlinjen har det fina materialet i marken inte sköljts bort utan den goda odlingsjorden ligger kvar på sluttningarna. På 1600-talet slog sig finska nybyggare ner här. Högbyn är en av ytterst få finnbosättningar i Västmanlands län. Marken i området är kalkhaltigt och har givit förutsättningar för en rik ängs- och lundflora.

Landhöjningen och högsta kustlinjen

När inlandsisen dragit sig tillbaka från Sverige för ca 9 - 10 000 år sedan låg stora delar av landet, däribland delar av Västmanland, under havsytan. Det berodde på att jordskorpan tryckts ner minst 800 m i förhållande till nuläget av tyngden från det ca 3 km höga istäcket. Från det att isen började dra sig tillbaka och fram till idag har sen jordskorpan strävat efter att återta sitt ursprungliga läge och därmed sakta höjt sig igen. I större delen av landet pågår denna landhöjning fortfarande. I början gick det snabbt, kanske som mest 11-14 m per århundrade. Idag varierar landhöjningen mellan -0,05 och 0,85 m per århundrade. Störst är den runt Umeå och i Skåne sjunker marken med 0,5 mm per år på grund av att landet tippar då norra Sverige höjer sig.

På kartan till vänster markerar blåa områden de delar av Sverige som någon gång efter senaste istiden legat under havsytan. På många ställen kan man se gränsen för den högsta kustlinjen, den högsta nivå som vattnet nått upp till. Vissa delar av Västmanland låg aldrig under havsytan. De har legat och ligger över högsta kustlinjen. Områden ovanför denna har inte utsatts för havsvågornas sorterande verkan. Här återfinns både grövre och finare material i blandning. Dessa höglänta områden har ibland blivit uppodlade då jorden är mer näringsrik än under högsta kustlinjen. Högbyn är ett exempel på detta.